

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve!	
Égész évre	10 kor.
Hegyedévre	4 "
Helyben háború hordva!	
Égész évre	20 kor.
Hegyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva!	
Égész évre	24 kor.
Hegyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hetű órány ötónál napok kivételével.

Üzletkötés és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kizárólag viszályok vagy megöröszésére nem vállalkozik.

Előzetesek és hirdetések a kiadóhivatalban intézendők.

Nyitni székén árn 3 fillér.

NAGYVÁRAD, aug. 7.

Van-e szivetek emberek? . . .

Nem sajog-e, mikor a szeretet anyainak rettenetes üldöztetéséről olvastok? Nem sajtól-e könyet szemeitekbe a fájdalom, mit a hazájukból kivert, éhségtől elcsigázott, sápadt nők kinjain éreztek?

Hozzátok szólok emberek, kiket érző lélekkel áldott meg az Ur Isten!

Ti magyar asszonyok, kik gyermekeitek zárdában neveltettétek, hogy fogékony, tiszta lelkeket megnevelésük és megóvjátok a világi förtelmességtől; ti magyar leányok, kik a fehér lelkek gondos, vallás-erkölcsös nevelésében tanultatok meg tisztelni és szeretni a tisztaságot, az ártatlanságot: álljatok össze és abból a határt nem ismerő nagy szeretetből, mi a lelketeket beillatozta, mivel a jólékonyság, az emberszeretet névtelen hősei körülöleltek, juttassátok most vissza belőle csupán a morzsákat, azoknak, kik csöndes, néma falak mögé, a névtelenség homályába zárkozva árasztották a világba a szeretetet, tisztaságot s kik most hajlékukból kiűzve, csak durva szavakat és szűkölködést hallanak.

Ti férfiak, kik e tiszta nevelés áldásait élveztetek, ti férfiak és nők, kik gyötrő betegségben sanyalódva fetrengtetek ágyatokon és egy puha, könnyű kéz igazgatta gyűrött vánkosoitokat, ez a kéz simogatta, hűsítette lüktető lázas homlokotokat, a mi áldást, szeretetet éreztetek ágyatok körül: adjatok vissza ebből most csak egy szemernyit!

Ha csak a morzsáit gyűjtjük össze szeretetünknek: eleget adtunk.

A francia kormány éhező apáczákat üldöz!

A könyek letörlésében a magyar nők szívóssága mindig előljárt; a szenvedők segélyezésének a lovagias magyar férfiak mindig vezérei voltak.

A magyar nemzet az üldözöttek előtt mindenkor kitárta szívét, kinyitotta erszényét. Nagyon sok eset van erre, a mi minék itt mind felsorolni; emlékezzék rá vissza gondolatban mindenki.

A kölcsönös támogatás egyesíti az erőt.

A jótettnek mindig áldása van.

Szűz Mária a mi édes magyar hazánk védasszonya. Hozzá folyamodunk, hogy támogasson bennünket az üldözöttek segélyezésében.

Ragyogó, fényes toll volna hivatott az eszme megpendítésére, de — bár gyöngé lollal, erőtlen szavakkal van festve a gondolat, őszintén érzés fakasztotta a részvételtjes, fájó lélekből. Kérő hangon szól szerte a hazában: öleljétek szivetekre az üldözötteket jó emberek!

Adjatok reá erőteljesen zúgó visszhangot.

. . . Van-e szivetek emberek? . . .

Adakozzatok! . . .

Nagyvárad, 1902. aug. 7.

* * *

Adjuk ezeket a sorokat, mint egy gyöngéd női lélek igazán nőies megnyilatkozását és folytatjuk azzal, hogy adakozzatok.

Miből?

Van-e szivetek emberek?

Nem a zsebre apellálok, hanem a szivre.

Humanizmusról beszéltek. Hol lakik a liberális gondolkozás ez új bálványistene, a humanizmus?

A kórházakban talán? Menjetek be. Fehér kötös apácák hajolnak a beteg felé. Az elhagyott betegek tanyáján? Menjetek be és újra apácát láttok a mellett, kinek nincs ápolója. A családok szerencsétlenségei közepette talán? Ha beteg a családtag és kimerült a család, ismét ott az apáca. Minden mosolygása a gyerekeknek, minden szeretete a férfinek, minden gyöngédsége a nőnek a családé — a betegség nyúga már közös az apáczával.

Im lássátok, hogy a bálványotok csak hitvány mása a régi jó Istennek, s ha ti pénzettekkel, hatalmatokkal templomot emeltek, kórházat, menházat a bálványoknak, a humanizmusnak, az apácák viszik belé az Istent, a szeretetet, melyet pénzettekért megvenni nem lehet s mely nélkül csak ellátás van, de nem ápolás.

Hol lakik a humanizmus a ti bálványotok a nevelés terén?

Nézzétek anyátok, hitvestek, gyermekeitek arcját. Az a tiszta lélek, mely onnan lesugárzik az apácák nevelésének eredménye s csak addig sugárzik le onnan, míg a nevelés hatása a ti irodalmatok gyümölcsétől el nem pusztul.

Munkás kérdés ma a társadalmi problema? Hát melyik apáca dolgozik csak nyolcz órát naponkint. Alszik-e 4 óra után valaki a zárdában és késő este előtt térhet-e nyugalomra? és a hosszú idő alatt egy pillanatra is vannak-e elfoglaltság nélkül?

Ezek nem érdemlik a kenyeret?

Ha munkába kell állni a napszámosnak, hova tegye apró gyermekeit. Hajnalban láttátok talicskában, karon, kihogyan, vinni a sok maszatot, apró gyermeket. Viszik a Kresbe. Ott megmosdatják, a zárda ruháját adják rájuk, a nagyobb és jómódu gyermekeket rászoktatják, hogy uzsonnájokat, tizórasukat oszszák meg ezekkel.

Egész nap tisztán jó levegőbe felügyelet alatt volt a vézna munkásgye-

rek . . . jutalmul foszszuk meg őket hajlékuktól.

Mit folytassam tovább.

Más vallásuak támadásaira nem szólok, hiszen csak az elfogultság szemüvegén át nézik az apácákat, tiszta szemmel egyet se láttak még. De sok ez-riivel vannak magyar nők — nagyanyák és unokák, kik zárdában nőttek fel.

Ezekhez szólok, van-e szivetek?

Ha igen! Ugy sziveitekből köritsetek bátyát ez önfeláldozó jó lelkek köré.

Hisz Franciaországban csak a kenyereket veszik el, itt meg hajigálják őket sárral.

* * *

Egy magyar nyelven irt lap a legundorítóbb rágalommal illette az apáca iskolákat.

Egy kaszinó kidobta a lapot, egy pár esperes kerületi gyűlés zúgolódott érte, de hol maradt a zárdában nőtt, undok, megszegyenített jelzővel illetett volt zárdai növendékek ezreinek impozáns tiltakozása?

Egy másik lap Iglórol hozott hírt, hol az apácák egy kis fiut halálra kínoztak. Egy katolikus lap utána járt a dolognak és kisült, hogy Iglón nincsenek is apácák, a dologból persze egy szó sem igaz és — és . . . hol maradt az illető lap rektifikálása és a hirkoholó megbüntetése?

Ha a hirtelen zür-zavar pillanatában anyagi szükségét szenvednek is az üldözött francia apácák, megleli a módját a francia vallásos nép, hogy segítsen az ő hü szolgálóin.

Nálunk is nagyon elkél az ő védelmük és erre kérek adakozást a hála morzsáiból. — Adakozzatok!

A berlini szerződés revíziója.

Szenzációt jelentettek tegnap újból Rómából. A szenzáció természetesen külpolitikai kérdések körül forog és annyi jóakaratu magyarizgatás kíséretében érkezett meg, hogy ha korainak igen, de lehetetlennek és célszerűtlennek épenséggel nem nevezhetjük. Olasz politikusok tudoi vélik ugyanis, hogy a revali találkozón szóba kerül a berlini szerződés revíziójának kérdése.

Természetes, hogy ez a revízió a Balkánon beállott és ma is tartó számos zavarban leli magyarizgatását, szükségességét pedig megindokolja az egyes államok között létrejött különféle katonai egyezmény.

Az olaszok azt mondják, hogy nekik a berlini szerződésből vajmi kevés hasznuk volt, vagy éppenséggel nincsen is. Akkor még nem érdekelte őket annyira az albánok sorsa, holott ma az olaszok imperiálizmusa na-

gyon is szemet vetett rájuk. Ha tehát háborus kollíziókat ki akarunk kerülni — gondolják az olasz politikusok — sürgessék meg a revíziót, mely Oroszországnak éppen olyan ingerenciát biztosít Albániában, mint a monarchiának Bosznia és Hercegovinában.

Jakobinus eszeveszettség.

Olyan hírt közölnek Párisból, a melyet egyelőre nem is hiszünk és csak a legnagyobb fenntartással közlünk. Utóvégre az ostobaságnak is vannak határai s ha valaki szabadkőműves is, az örült elvakultság bizonyos határánál meg kell állania akkor is, ha a boldogtalan Franciaország miniszterelnöki székébe emelte a sötétben bujkáló kegye, neki szánván a francia katholicizmus hóhérságának sem diadallal, sem tisztességes bukással nem kecsgető szerepét.

Hírünk szerint Combes, a hírhedt papamorgó az őszi ülészek kezdetén törvényjavaslatot fog előterjeszteni, mely szerint *senki meg nem keresztelhető addig, míg huszadik évét be nem töltötte.*

Nem hiszük a hírt, bármennyire rávall is annak otrombasága Combesra. Nem hiszük azért, mert nincs az a katolikus pap, a ki egy ilyen törvénynek engedelmessé válna s egyáltalán nincs az a szabad gondolkozású, független, okos ember, a ki szülő léte e törvényt meg ne szegné.

Anglia elszigeteltsége.

Az angol alsóházban tegnap ismét külpolitikai vita volt. Az ellenzék támadta Salisbury-nak, a volt miniszterelnöknek külpolitikáját, mely alkalmas volt arra, hogy csaknem az összes kőhatalmakat elidegenítse Angliától. Figyelmeztették a kormányt az Európában végbe menő új alakulásokra, melyek Angliát teljesen el fogják szigetelni. Az angol ellenzéknek sokan igazságot és tényt, hogy az angol államférfiaknak, a legutóbbi időben nem szerencsés

a kezük a külpolitika vezetésében. Spanyolországot Anglia teljesen elidegenítette magától az amerikai háború idejében. Olaszország Tripolis miatt duzzog az angolra. Franciaországgal minduntalan gyarmati konfliktusok vannak, míg Oroszország, az örökös ellenség soha se volt jó viszonyban Angliával. Angliát a kettősszövetségen kívül, egy második szövetség, a latin népek szövetsége fenyegeti. Ugyanis Anglia a spanyol és olasz érdekeket annyira megbántotta a földközi teageren, hogy ezek most Franciaországgal szövetségre akarják Angliát sakkban tartani.

Honvédek és közös hadsereg.

Ujabban mindenféle rémhírek keringenek arról, hogy a honvédséget össze fogják olvasztani a közös hadsereggel. Megindult a hazafias panaszok árja, a melyek során azt a kifogást is felemlítették, hogy a honvédség is épp egy első vonalbeli haderő lesz, mint a közös hadsereg.

Hát ez a panasz részben már elkésett, részben pedig alaptalan rémüldözés.

Elkésett annyiban, hogy a honvédség már régésrégen első vonalbeli haderő, teljesen egyenrangú a közös hadsereggel. Más államokban a honvédség olyan magasabb rangú népfőlkélsége, vagy éppen nem más, mint a népfőlkelés, a mely csak támogatja az első vonalbeli rendszeres hadsereget s csak külön parancsra mozgósíttatik. Nálunk a honvédség első tűzbe fog kerülni, az általános mozgósításkor épp oly létszámmal és épp azon időben fog kivonulni, mint a közös hadsereg.

Valljuk meg: szégyen is volna, ha a mi nemzeti hadseregünk a közösök háta mögött kullogna.

Ebből azonban következik, hogy a honvédség okvetlenül szoros kapcsolatba jut a közös hadsereggel. Innen van, hogy bár a honvédek önálló számozást kaptak, már a 14. honvéd-dandár számozása a közös hadsereg után folytatódni fog. Tovább még nagyobb az egység: a honvédkerületek háborúban csak hadosztályokat állítanak fel, a melyek a közös

hadtestekbe lesznek beosztva. **Honvéd hadtest nincs.** Itt a honvédség alá van rendelve a közös hadsereg felsőbb parancsnokságainak, de nem mint alsóbb rendű, hanem mint a közös hadsereggel teljesen egyenrangú, első vonalbeli szervezet. Viszont a honvédhadosztályokhoz a közös hadseregből osztanak be tüzérséget, vonatcsapatokat, műszaki erőket. — További kapcsolat a vezérkar közössége. Honvédtisztek a közös hadseregnél megfordítva teljesítenek szolgálatot. Közös a tábornoki kar és háború esetén közös a hadparancsnokság is.

Ennyi tehát megvolt a közösségből eddig is. Nem kevés, de azért egyetlen egy intézmény sem ártott a honvédség nemzeti szellemének. Ha hiba volt valahol, az egyénben volt a baj, nem a szervezetben.

A mi pedig a jövő alakulást illeti, az csak a magyarság előnyével járhat.

A közös hadsereg vezetőségében kezdik belátni, hogy a német nyelv mindenhatóságával Königrátnél meg lehetett szaladni, de nem lehetett volna pl. 1848 és 49 dicső győzelmeit kivívniuk. A bakát jobban lelkesíti egy ropogós »Előre fiúk, magyarok vagytok!« mintha rideg »Vorwärts«-czel biztatják.

E tekintetben már az új gyakorlati szabályzat sokat enged, s mennyiben megengedi, hogy figyelemzteléseket vezénylés közben csak magyarul adjunk, holott eddig németül és mellesleg magyarul adtuk. Így pl. egy szakasz ma a következő osztrák-magyar vezényszóra fog rajvonulni oszolni:

»Zug, Schwarmlinie! Az erdőszél megszállása! Erster Schwarm, a bokornál, ott jobbra! Zweiter Schwarm, itt a gödörbe! Dritter és vierter Schwarm, az erdőszél felé!«

Több ebben a magyar, mint a német s már ez mutatja a haladás irányát: a közös hadsereg magyar részének el kell magyarsodnia.

A közös ezredekben dicséretes gondot fordítanak mindenütt a magyar nyelv tanulására. Tényleges tisztek, ha nem is magyarok, mindig szívesebben társalognak egymás közt is magyarul. Ha pedig kiűt a háború, akkor a századosnál lévő tisztek túlnyomó többsége a bevonuló tartalékos tisztek miatt magyar lesz, a kikkel

A „TISZANTUL” TÁRCAJA.

Az apuska.

Irta: Girardet Mária.

Az asztali lámpa fényénél ül Jeanne asszony himzése fölül hajolva. Finom arczala élesen elvált a fal sötét kárpitjától. Mellette ott játszik tíz esztendőes leánykájá; a szőnyegen elszórtan hevernek babuk, lapdák, apró színházi emberkés. Ninette lopva néz fel anyjára, mintha egy elhatározás érlelődött volna meg fejcsékjében és ehhez keresné a szavakat. Már egynehányszor akart szólani, de hallgatott. Végre aztán összeszedi minden bátorságát és azt a kérdést intézi édes anyjához, amelyre Jeanne asszony már évek óta várt:

— Anyám, az édes apa meghalt?

— Nem, szívecském, szólt Jeanne asszony összerézve s félre teszi a himzését.

— Akkor hát tengerészti?!

— Nem, de miért kérded ezt gyermekem. Beszélt neked valaki az édes apádról?

— Nem, de a mikor sétálni voltam, a barátommal a szőlőkről beszéltek. Mindenkinek van apuskája, aki velük van, csak Miminek nincs; neki meghalt az apja, Susannenak a papája meg nagyon, nagyon messze van egy hajón. Mondd, anyuskám hát az enyém hol van?

Jeanne asszony a két kezébe temette arcát. Lelki szemei előtt elvonnult a kegyetlen

multnak minden emléke; a fiatal szeretett férj, csupa győnekedés és hűség; azután a sok aggodalmas hét, mialatt a szíve tele volt bizonytalansággal, míg aztán beköszöntött az elhagyatottságnak szörnyű bizonyossága. Akkoriban ő minden magyarázat nélkül menekült a magányba; nem akart a férjéről tudni többé, csak leánykáját, ezt az ő egyetlen kincsét vitte magával. A napok multak csöndesen, mindenik az emlékezés volt, de Jeanne szívében nem tért meg a nyugalom. Magára maradt a kicsikével és aggódva várta azt az órát, amelyben ez megokosodva az apját fogja kérdezni.

Jeanne asszony maúgy vont a gyermekét, végigsimította annak hullámos haját és most szót először hozzá úgy, mint egy felnőtthöz.

— Ninette, a te apád eleinte nagyon sok fájdalmat okozott nekem s el kellett hagynom őt. Akkor aztán úgy volt minden, mint azelőtt, amelőtt férjhez mentem; csak-hogy megváltál te én édesem, én egyetlen vigasztalásom.

— Sohasem fog visszajönni az én apam?

— Nem jöhet, miután én mentem el tőle.

— Es te, anyuskám, te sohasem fogsz elmenni hozzá?

— Nem, Ninette.

— Miért?

— Azt majd megérted később, gyermekem. Most már elég beszélttem neked erről; ha szeretsz, sohasem fogsz többet erről beszélni.

Jeanne asszony határozott mozdulattal vette elő újra a kézimunkáját; szomorú volt a szeme nézése, de az ajka erősen össze volt csukva.

Ninette szánakozva nézett az édes anyjára; nagyon szeretett volna többet tudni, egy kicsit beszélni még apáról. De miután ezzel bántotta volna az édesanyját, hallgatott s elmerült álmodásába s képzeletébe.

Egykor, egy áprilisi délutánon, Ninettel elvitték Champs-Élyséebe. Nagy, mozgó virágokként tűntek fel a gyermekcsoportok: rózsásan, fehérén; mind ott tolongott a mezékalácsárusok s cigány kocsi körül. Guignol vonzotta a tömeget és a kicsi nézők ujjongva tapsikoltak, amikor Paprika Jancsi üzte a maga bolondos tréfáit. Ninette szétbomlott hajjal, rózsás szájacskával és ezüst kacajjal futkosott játszóársai kíséretében. Ekkor egy idegen közeledett Ninettehez, aki már régebb idő óta nézte őt.

— Jó napot, kicsi kisasszony! így szól Ninettehez. Szabad tudnom a neved, kicsi hölgyecske?

— Decourcelle Ninette vagyok.

Az idegen megremegett, de aztán még barátságosabban mosolygott, mint az imént, oda nyújtotta a kezét, amelybe a kicsike belecsapott a magáéval. Az idegen aztán megcsókolta a kezecskét. Aztán kivett a kabátja gomblyukából egy kis ibolya bokrétát, oda nyújtotta a gyermeknek és elűnt, anélkül, hogy egy magyarázó szót szolt volna.

Ninette már nem volt többé kedve

válságos perczen sokkal hamarabb lehet a parancsol magyarul megérteni, mint németül.

Volt alkalmunk tapasztalni, hogy egyszerű harcászati gyakorlatoknál is a német nyelvben kissé mindig gyöngye tartalékos tisztok kedvéért sürgős és fontos parancsok egész sorozatát magyarul adták ki s csak annyit kérdeztek németül: »Verstanden?« »Jawohl!« felelt az egész tisztikar, mert a magyar szót megértette mind.

Ha már így vagyunk békében még inkább így leszünk háborúban. S a hadsereg célja utóvégre mégis csak az, hogy a háborúra legyen készen.

Ezért biztos a közös hadsereg magyar részének mielőbbi teljes megmagyarosodása, ami a véderő súlyát óriási mértékben fogja emelni s ezért nem kell félni, ha a honvédség és a közös hadsereg egymáshoz közelednek. Abból csak a magyarság fog kikerülni győzelmesen.

Városi közügyek.

Nagyvárad város közigazgatási bizottságának ülése.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága tegnapi, csütörtöki délután tartotta rendes havi ülését.

Beöthy László főispán elnöklété alatt jelen voltak:

Rimler Károly polgármester, Sipos Orbán kitanfelügyelő, Pfuhl Agoston hely. pénzügyigazgató, Bordé Ferenc főjegyző, dr. Baróthy Ákos főorvos, Varró Domokos kir. főmérnök, Tóth Márton v. t. ügyész, Lázár Márton kir. ügyész, Rádl Ödön, dr. Konrád Márk bizottsági tagok.

Az ülés megnyitása után felolvasták a polgármester havi jelentését, amelyből közöljük a következő érdekesebb adatokat:

A közegészségügy július hónapban Nagyváradon egy általánosságban, mint az előző havi állapothoz is viszonyítva, jobb volt. A fertőző betegségek csak szórányosan, csekély számmal mutatkoztak. A vörheny 11 esetben, 2 halálozással; a hasi hagymáz 6 esetben, 1 halálozással; a roncóló toroklob 1, a náthurut 17, a kanyaró 1 esetben fordult elő, halálozás nélkül. — Született 64 fiú, 55 leány,

összesen 119 gyermek. Elhalt 55 férfi, 46 nő, összesen 101 egyén. A szaporodás tehát 18. Elhaltak: városrészek szerint: Újvárosban 39, Olasziban 26, Várad-Velenczén 19, a kórházakban 17. Hét éven alóli gyermek 42 halt el. Julius hónapban 511 szegény beteget gyógykezelték az orsz. betegápolási alap terhére.

A közbiztonsági állapot július hónapban kielégítő volt. Lopás 49, sikkasztás 2, csalás, jogtalan elcsajátítás, szemérem elleni bűntett, szemérem elleni vétség, hatóság elleni erőszak 1—1, súlyos testi sértés 3 esetben volt bejelentve. A nyomozás 31 esetben eredményes, 28 esetben eredménytelen volt. — Ezekon kívül nyomozás teljesített a kir. ügyészség elrendeléseire 16, más hatóságok megkeresésére 106 esetben. Letartóztatva volt 75 egyén; ezek közül az illetékes bírósághoz átkísített 14, elítélőszabotált 61. Kihágási feljelentés 287 esetben történt, tulajdonilag ebzáriat elleni kihágás, valamint csavargás és koldulás miatt. 2 véletlen szerencsétlenség, 2 öngyilkosság történt.

A közadók július havi bevétele — bár 2797 korona 91 fillérrel kevesebb kincstári adó folyt be, mint a múlt év hasonló időszakában, — a fenforgó viszonyokhoz képest elég jónak mondható. Befolyt:

kincstári adóban — — —	23666	kor.	75	fill.
kamatban — — —	499	>	61	>
betegápolási pótdobban — —	676	>	54	>
kamatokban — — —	1	>	55	>
hadmentességi díjakban — —	83	>	30	>
kamatban — — —	1	>	62	>
bélyeg- és jogilletékben — —	268	>	—	>
kamatban — — —	12	>	54	>
iparkamarai díjakban — — —	3639	>	62	>
tőzsdében — — —	61	>	50	>
fegyveradóban — — —	54	>	—	>
gazd. cselédpénztári járulék	74	>	50	>
összesen: 29039	>	10	>	>

mely összegek a kir. adóhivatalba szállítottak.

Törvényhatósági utadobban 1888 kor. 62 fillér, kamatban 10 kor. 67 fillér folyt be.

Július hó folyamán kiadott 21 új iparigazolvány, megszünt 8 iparüzlet.

A jelentést tudomásul vették, a szabélőadók nemleges jelentéseivel együtt.

Komáromvármegyének az autók megrendszabályozása tárgyában pártolás végett megküldött feliratát egyszerűen tudomásul vették s utasították a főjegyzőt, hogy a tapasztaltakhoz képest az évi jelentésben emlíkezzék meg erről.

játszani, vonakodott követni pajtásnőit. Mindig az idegen előzől urra kellett gondolnia és különösen csudálatosnak az tetszett neki, hogy neve oly élénk benyomással volt az idegenre. Szüntelenül maga előtt látta annak kék, mélabus szeméit. Egy rég elhalványult emlék ébredt fel benne. Az elült múltban mintha már látta volna ez az urat. Hirtelen keresztül villant rajta a gondolat: hátha az az ő apuskája? A legközelebbi napokban megerősödött benne a tiszta, biztos meggyőződés, hogy az idegen az ő apuskája volt. Kétségkívül, most már emlékezett a vonásaira. Leirhatatlan meghatottság vett erőt rajta. Újra megakartta őt találni és most minden nap kereste a sétálókat közt.

A nevelőnő látta a találkozást. Amint haza értek, elmondta az élményeket. Ninette egyetlen szót sem szólt édes anyjának erről a találkozásról. Jeanne asszony nyugodtan hallgatta meg a nevelőnőt; titokzatos aggodalom megborongatta. Titkon félni kezdett az apjától, aki megőrizett magának minden jogot. A nyugtalanító angol leánynak megparancsolta, hogy Ninettet sohase vigye többé a Champs-Elyséesbe.

Másnap már megváltoztatták a séta utat. Ninette sírt. Remélte, hogy megint megláthatja az idegent. Ezután már csak egyetlen álom töltötte be egész leányát, meg akarta találni az édes apuskát, megbóditani a szeretetét és visszavinni őt a mamához. Széles, jóságos szemével az nem lehet rossz ember.

Ninette csakugyan nem jutott el többé a Champs-Elyséesbe; nem látta többé az idegent, akinek az ibolyáit pedig oly jól megőrizte. Aggódó vágya úgy látszik telj sithetetlen volt. Az ő anyuskája tovább él majd szomorúan és egyedül és ő, Ninette egy kicsiny, apátlan leányka marad. A gyermek már szenvedni kezdett titkos bánata miatt. Orczái, ajka elvesztették rózsás színüket; már nem kereste fel játszótársait, vidám kacaja nem verte fel a házat. Jeanne asszony nyugtalanodni kezdett és gyakran kapták meg aggódó halálsejtelmeket.

Elhívta az orvost, aki nagy mértékben vérszegénynek mondta a kicsikét. »Sokat kell sétálnia; órákat kell kiinn töltenie a friss levegőn, legalább látszólag mindig a kedvében kell járnia«.

Bár mindenben teljesítették az orvos rendelkezéseit, Ninette még sem gyógyult meg, mind halványabb és gyengébb lett. Végre érkezett a nap, amelyen lábcskái megtagadták a szolgálatot, nem akarták többé hordani kicsi uróijukat. Ekkor befektették ágyacsájába. Az orvos azt tanácsolta, hogy vigyék Archachonba.

A leányka sirva fakadt. Elhagyni Páris! Hiszen akkor örökre le kell mondania álmáról. Az orvos faggyta, hogy miért nem akar elmenni.

— Mit óhajtsz? Anyuska mindent megtesz, amit csak akarsz, ugy-e, nagyságos asszonyom? Ezzel Jeannehoz fordult; ez helyeslőleg bólintott.

A helyettes pénzügyigazgató előterjesztésére 11 ezer korona adóhátralékot leírtak. Még több adóügy elintézése után az ülés véget ért.

Gömbök a levegőben.

— Nagyváradon és másutt. —

Egy német tudományos intézet érdekes kísérletezéseket rendez a jövő héttől kezdve Európaszerte. A kontinens minden részében a levegő magas rétegeinek melegsége, víztartalma és egyéb fizikai tulajdonságainak megismerésére szolgálnak a nagyszabású tudományos kísérletezések, melyek ügyében most a belügyminiszter fontos rendeletet küldött Nagyvárad városának és az ország összes törvényhatóságainak.

Az »Aeronautisch Observatorium Reinickensdorf bei Berlin« címet viselő porosz tudományos intézet augusztus 14-étől, csütörtöktől kezdve, minden hét csütörtök napján, Európa több államának számos pontján, így Magyarországon is megfelelően felszerelt léggömböket bocsájt föl, hogy azok segítségével a magasabban fekvő légrétegek összetételéről, fizikai tulajdonságairól ismereteket szerezzen.

A léggömböket a különböző helyeken egyszerűen bocsájtják föl s azok belül sajátságos szerkezetűek. Egy olyan óragép van minden léggömb belsejében, mely minden perczen mutatja a légréteg magasságát, egy másik az ugynevezett termograf pedig a melegséget méri, egy harmadik a levegő víztartalmát, nedvességét, úgy, hogy a léggömb megtanít rá, hogy a légréteg bizonyos pontján, bizonyos magasságban mennyi a levegő hőtartalma, víztartalma és egyéb fizikai tulajdonságai.

Nagyon fontos dolgok a kísérletezések sikerültsége szempontjából, hogy ezeket a léggömböket, melyeket tudományos néven Szimul-tán-féle léggömböknek neveznek, hogyan kezelik azon a helyen, ahol alászállítottak a földre. Erre nézve tartalmaz utasításokat az a belügyminiszteri rendelet, mely tegnapi érkezett meg Nagyvárad városához.

A kezelés módja a léggömbök természetét-

— Mindent? susogta a kicsike. Es remegve emelkedett fel fekhelyéről. Mindent? — Igaz ez, anyuska?

Jeanne asszony lehajolt gyermekéhez.

Ekkor Ninette, anélkül, hogy felemelte volna a tekintetét, mintha megijedne a hallatlan kérdés miatt, amelyet ki akart ejteni, halk, de határozott hangon szólt: »Látni akarom apuskát. Nem akarok elutazni, amíg apuskámat nem láttam.«

Jeannehól, ki halványan és mozdulatlanul állott, mintha az élet is kiszállt volna; kétségbeesetten nézett a gyermekről az orvosra. Aztán lerogyott egy székre. A gyermek makacs tekintettel követte.

— Látja, szólt panaszos hangon, anyuska nem tesz mindent, amit kívánok.

— Igaza van a kicsikének, szólt az orvos komolyan; nagyon igaza van. En régi barátja vagyok a családjának nagyságos asszonyom, engedje meg, hogy a Rue d'Autinba...

Jeanne asszony még néhány perczig hallgatott, aztán nézte az izgatott türekeny leányt, az áttetsző arcocskát. Elszánt arcoczzal elvetette magától a büszkeséget, ezta zárat, mely lecsukta szívet és megadta beleegyezését. A gyermek pedig vidáman tapsikolt: már is megfestette halvány pir az arcját. Az anyja és leánya aggódva várták, a szívük igatottan vert.

Ekkor — léptek hallatszanak a lépcsőn — a csengő megszólal — az ajtón — kopognak. Az idegen ott áll a küszöbön és nézi a két leányt, aki csak az övé. A megbánás fájdalmas

től függ. Vannak olyanok, amelyeket a leesés pontján valamely élőfához kötnek, máskor meg esőtől elzárt helyen kell elhelyezni és persze gondosan ügyelni arra, hogy a benne levő készülék, vagy a külső részén látható jegyek épségben maradjanak. A gömböket a föl-eresztés alkalmával különböző jelvényekkel papírral, selyemmel, vászonnal jelölik meg, melyeket szintén épségben kell tartani a megtalálónak.

Aki egy ilyen léggömböt, amelynek leesési helye persze mindig bizonytalan, felfog és azt az utasítás értelmében gondosan és szakszerűen megőrzi, azt a főt említett tudományos intézet husz márkáig terjedő jutalomban részesíti azonkívül, hogy az illetőnek kész költségeit is megtéríti. A föltalálónak a léggömb fölfogás helyéről és pontos idejéről táviratilag kell értesítenie a kísérletezést rendező porosz tudományos intézetet.

A rendőrség a belügyminiszter rendeletének úgy tesz eleget, hogy a lakossággal hirdetménynyel és dobszó útján közli azokat a tudnivalókat, amik a nagyszabású tudományos kísérletezések sikere érdekében a léggömbök fölfogására vonatkoznak.

Mert kivált nálunk Magyarországon bizony sajnálatos tény, hogy nemcsak a nép fiainak, de még az intelligens közönség jó részének sincs az efféle tudományos kísérletezések értéke és becsé iránt megfelelő érzékük.

UJDONSÁGOK.

Dr. Schlauch Lőrincz.

Holnap lesz harminczadik napja, hogy áldott emléktű bibornok-püspökünk, dr. Schlauch Lőrincz nagy lelke megvált földi porhüvelyétől.

A püspöki székhelyesedés alatt a káptalan által választott káptalani helytartó, mint az egyházmegyei joghatóság birtokosa, az egyházi törvények szellemében elrendelte, hogy e napon az egész egyházmegyében a plebániái tem-

érzése szorította össze a szívet. Hány éven át nélkülözte ezt az asszonyt, ezt a gyermekket?

— Apuska! — ujjongott Ninette.

Feltárja karjait, hogy az idegent megölelje. Ez letérdel az ágyacskája elé. Heves izgatottság vett rajta erőt és elrejtí arczát a fehér takaróba.

— Anyus, jer hozzánk!

Jeanne közelebb jő. A férfi felemelkedik, szívélyesen, bensőséggel, lehorgasztott fejjel kér bocsánatot. Ezy darabig aztán mély csend honol a szobában. Ekkor megszólal az édes gyermekhang: »Bocsásd meg a mi vétkeinket, miképen mi is megbocsátunk az ellentünk vétkezőknek...«

Ekkor Jeanne legyőzve, a férje nevét suttogja s oda nyujja neki mind a két kezét.

— Kedvesem, suttogja a férj, az egész életem nem lesz elegendő, hogy mindezt a sok hibát jóvá tegyem. Fogsz felejtetni tudni?

— Apuska! — kiáltja Ninette.

Ez a gyermekhez fordul.

— Apuska, ismételte újra, mintha kimondhatatlan örömet érezne e szónál.

A lemenő nap utolsó sugarai beragyogták a szobát, amelyben Jeanne oly sokat szenvedett. Most már szebb jövő nyit a szívében; elrejtve fakadtak a szerelem új fiatal hajításai. És a felesége szemében Georges az elmúlt régi napok sugarait látja.

plomokban a boldogult nagy halott lelki üdvösségéért ünnepélyes requiemek tartassanak.

A váradi egyházmegye ker. katolikus hívei az elhunyt főpásztor iránt érzett kegyeletüknek, szeretetüknek és hálájoknak adnak kifejezést, ha a holnap délelőt 9 órakor tartandó requiemen minél számosabban lesznek jelen és ájtatos imáikba foglalva anyaszent-egyházunknak éltében eme nagy apostolát, kéri a Mindenható, hogy adjon örök nyugodalmat a nagy léleknek, ki egy hosszú éltén át az örök igazságnak oly nagy harczosa, egyházunknak és hazánknek oly nagy disze volt.

Requiescat in pace!

TÁJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-6-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

* Személyi hír. *Beöthy* László főispán ma visszautazik családjához Mező-Telegre.

* 11,000 korona adó törlése. Nagyvárad város polgárainak az adóját, különösen a régebbi időben, elég lanyhán kezelték az erre hivatottak. Így aztán rengeteg adóhátralék gyűlt össze, aminek a behajtása által megtámadják az adóhátralékosok egzsizisztenciáját. Igen sok ilyen hátralék el is vész idővel. Néhány évvel ezelőt már leirt a közigazgatási bizottság mintegy 30,000 korona régi adóhátralékot. Tegnap ismét ilyen nagy munkát végzett Nagyvárad város közigazgatási bizottsága, *Pfuhl* Agoston hely. pénzügyigazgató előterjesztésére *tizenegyezer* (11,000) korona adóhátralékot, mint bevehetlent törölt. Ez a leghelyesebb eljárás, mert nincs semmi értelme annak, hogy óriási bevehetlent összegek követelésként szerepeljenek. Így tudnak aztán olyan óriási hátralékok kimutatni a város terhére, mint azt az elmúlt évben is hangoztatta a pénzügyigazgatóság.

* A vasárnapi munkaszünet kiterjesztése. A Magyarországi Katolikus Egyesületek Országos Szövetsége az 1901. évben tartott Második Országos Katolikus Nagygyűlés megbízásából azon kérelemmel járul a képviselőház elé, hogy az 1891: XIII. törvényzikket revizió alá vegye s azt a következő pontokban módosítja. A munkaszünet ne csak a vasárnapokon és Szent István király napján legyen kötelező, (1. §) hanem pl. a német birodalmi munkásvédelemző novella (Arbeiterschutz-novelle 1901.) mintájára, legyen kötelező a kereszténység főbb ünnepein is; ilyenek gyanánt tekintendők legelőbb is: Karácsony, Ujév, Urnapja, Nagyboldogasszony és Mindszentek ünnepei. A vasárnapi munkaszünet a gyáriparnál az eddigi 24. óra helyett (2. §) hosszabbítsák meg 36 órára, szombat este 6 órától hétfő reggel 6 óráig, oly kivételes esetekben, ahol ez nem eszközölhető, legyen a 24 órai szünet éjféltől-éjfélig számitandó. A sátoros ünnepeken, ugymint: Karácsony, Husvét és Pünkösd kettős ünnepein 48 órai munkaszünet biztosítsák. Az 1891: XIII. t.-cz. 4. § a úgy módosítsák, hogy azon iparnemekenél, melyeknél az ipari munka vasárnapokon is végezhető, köteles legyen az illető iparűző az ezen munkánál alkalmazott munkások felváltásáról gondoskodni. A vasárnapi munkaszünet terjesztésük ki a kereskedelmi alkalmazottakra is. Az istentisztelet idején a mezői munka szüneteljen.

* Egy bazilika romjai Pólában. Récey Pál dr. magyar régiségbuvár a Hotel Central épületében egy a kereszténység első századaiban épült bazilika romjaira bukkant. Az említett romok padlóján a kor művészetére jellemző mozaik képek láthatók, melyek kiemeléséről a bécsi műemlékek bizottsága gondoskodott.

* Templomszentelés. Több mint 200 éve áll fenn a Széchenyi-téren a gör. kath. ruthén templom, melynek b. e. dr. Schlauch Lőrincz bibornok, váradi püspök volt a kegyura s ki sohasem feledkezett meg e — hívei csekély száma miatt — szegény viszonyok közt élő egyházzól. Felejthetetlen bibornok-püspökünk meghagyta még életében, hogy e templom, melyen az idők nyoma már alaposan meglátszott, teljesen renováltassék. Minthogy az átalakítással és kijavítással már teljesen készen vannak, az egyházi előjáróság f. hó 10-ére, tehát a legközelebbi vasárnapra ki tűzte a most teljesen rendbehozott csinos templomnak ünnepélyes megáldását illetve felszentelését, a mely ünnepélyre ezúton hívja fel az egyház előjárósága a hívek figyelmét. Az ünnepély kezdete reggel 8 órakor, az ünnepélyes szent mise pedig 9 óra után.

* Uj egyetemi tanár. A király, mint a hivatalos lap tegnapi száma közli, a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére dr. *Daday* Jenő tudomány-egyetemi magántanárt és a magyar nemzeti muzeum őrét a Józsefműegyetemen üresedésben levő állattani tanzék nyilvános rendes tanárává a szabályszerű illetményekkel kinevezte.

* Kossuth születésének századik évfordulója Nagyváradon. Országszerte megindult a mozgalom Kossuth születési évfordulójának minél általánosabb megünneplésére. Nagyváradon a 48 as párt vezérférfiai igyekeznek a nemzeti ünnepet fényessé tenni, miért is *Szokoloy* Tamás a párt agilis elnöke *foljó hó 9-ikére* (szombat d. u. 6 órakor) hívja össze a párt tagjait, hogy az ünnep részleteit megállapítsák. Mint értesülünk a párt egyszersmind szűk körű agitációt fejt ki, az évforduló sikerének érdekében s úgy a szabadelvűpártot mint az egész város polgárságát bevonní óhajtja az ünneplés keretében. A párt nagy lelkesedéssel készül a magyar szónoklat varázserejű mesterének, szabadságharcunk legkimagaslóbb vezérének születésnapját megünnepelni.

* A német császár *Waldeck-Rousseau*ról és *Morgan*ról. A német császár, mielőtt északi útjára indult, *Morgan*t, az amerikai trusztkirályt fogadta, Norvégia vizeiben pedig a jaktján *Waldeck-Rousseau*, volt francia miniszterelnököt és nejét látta vendégeül. *Waldeck-Rousseau* most egy barátjánéhoz intézett levelében leírja ezt a látogatást és a többi között azt mondja, hogy a német császár az ő férjáról úgy nyilatkozott, hogy most ő a legügyesebb államférfiu Európában. Ha *Waldeck-Rousseau* — tette hozzá a császár — monarchia miniszterelnöke lett volna, olyan maradandó nevet szerez magának, mint *Richelien*, *Bismarck*, és *Gladstone*. *Morgan*ról a német császár azt mondta, hogy nagyon elbizakodott ember, aki azt hiszi magáról, hogy a világot trusztjeivel át fogja alakítani. Igaz, hogy a körülmények kedveznek *Morgan* terveinek és fel tudja azokat használni a maga céljára, de könnyen lehet, hogy ezek a körülmények a jövőben ellene fordulnak és összes alkotásait tönkre teszik. Látszik ebből a nyilatkozatból, hogy a német császár helyesen lát és nem igen bizik a trusztok jövőjében.

* Felakasztotta magát. *Györi* Gábor földmívelő Bihar-Tordán már régebben életunt volt; ösmerősei előtt sűrűn emlegette, hogy terhére van az élet s elpusztítja magát. Ugy látszott azonban, hogy a sok kérésre elállott szándékától. De a következmények ezt megczáfolták. A napokban halva találták. Egy mestergerendán függött az élettelen test. Mig távol voltak hozzátartozói, felakasztotta magát.

* Névváltoztatás. *Csete* Jenő székelyhídi születésű bud-pesti lakos vezetéknévét »Szégeti«-re változtatta.

* **Ongyilkos egyetemi tanár.** Szenzációs öngyilkosság történt szerdán délelőtt a Győr közelében levő Csanak községben. Dr. **Ráth Zoltán**, czimzetes egyetemi nyilvános rendkívüli tanár, a ki a nemzetgazdaságtan tanszékét töltötte be a kassai jogakadémián, anyja villájában, hol szabadságidejét élvezte, megöltte magát és szörnyet halt. Hogy mi vitte a tudós tanárt erre a végzetes lépésre, ma még bizonyosan nem lehet tudni, de hozzátartozói azt mondják, hogy dr. Ráth neurasténiában szenvedett és ez a súlyos idegbaj annyira hatott rá, hogy végző elkeseredésében fegyvert fordított maga ellen. Ráth Zoltán a közgazdaságtan és különösen a statisztika terén fejlett ki általánosan elismert tevékenységet és azonfelül a társadalmi és politikai téren is nagy szerepet játszott. Ő írta meg legjobb kézikönyvét Magyarország statisztikájának. Legutóbb is, mikor Láng miniszter lett, az egyetemi katedrán őt emlegették utódjául. Teme-tése pénteken lesz Győrött.

* **Egőzően szomjazom.** A vidék egy bőzsbű tekintetes ura érettségét tett Muki fiával felrúndult a fővárosba.

Apa és a fiu családi konferencián határozta el, hogy a Hungáriába szállanak s valóban este 9-kor tanyát is ütöttek a 41. számú jól butorozott szobában.

Az apa aki nevezetes éber alvásról, fáradtan szikozódva czibálta le izzadt gallérját, a még rajta lévő egyetlen nappali ruha darabot s csakhamar »zajos álomba« merült.

A fiu egyedül hallgatta a város mormolását s valami égő vágya támadt, menni, menni oda arra a csillogó, mo'ajló utcára, megnézni milyen az élet odakünn.

Amint tovább tovább gondolkozott, arra a megállapodásra jutott, hogy megszökik. Lassan, folyton apja ágyát figyelve igyekezett az ajtó felé s oda tévedt a vízvezeteki csaphoz, babrálta remegő kezekkel, de nem nyílt, hanem megindult a mormoló vízár.

Az apa felrettent: Mi az?

A fiu megrémülten válaszolt. — Egőzően szomjazom!

* **18 forintért megakart halni.** Gávós Ilie aradi oláh ember még tavasszal átjött Bihar megyébe dolgozni. Téltre valót akart beszerezni s össze is takarított 18 forintot. Vasárnap azonban bement egyik nagypiaczteri kétes hírű korcsmába, ahol csakhamar akadt czimbora. Addig itatták, míg berugott s akkor elszedték a ruháját és a megkuporgatott pénzt. Mikor mánorából kijózanodott nem volt csak 20 fillérje. Bubánatában ezt is kötélre szánta. Vásárolt egy ujjnyi vastag kötelet s lehallagott a Városligetbe. Egy jókora faágat szemelt ki, a melyen elbúcsuzik ez árnyék világtól. Már ég és föld között függve verte össze a bokáját, amikor az őrszolgálatot teljesítő rendőr észrevette és kiszabadítván »függő helyzetéből«, visszazárlította az elkeseredett embert e siralom völgyébe. Később pedig a Körösbe akart ugrani, de a rendőr megakadályozta a fürdést s egy kis pihenőre bezárlította a rendőrséghez.

* **Rejtélyes kődobalók Budapesten.** Napokkal ez előtt hírt adtak a pesti lapok, hogy a Ferencz-utca 19. számú ház udvarán nagyváradi mintára, éppen mint évek előtt nálunk az Uri utcán zaporban hull a kaviccs. Első pillanatban az ugorka szezon torz szülőltjének hittük a hirt, de újabb megerősíti a fővárosi sajtó. S csodálatos a fővárosi rendőrség ép oly tehetetlen a furfangos kődobalókkal szemben, mint a mieink volt annak idején. S megindultak a találgatások s újabb és újabb verzók m-rüinek föl a különböző rejtély magyarázatára De mindniába török magukat rendőrök, hipnotizőrök s más egyéb örök, a zapor csak hull, hull míg a Ferencz-utczán tolong a kíváncsi nép.

* **Jókai czáfolata.** A Vadnay Károly halálával megürült hivatalos lap szerkesztői állásra mint komoly jelöltet emlegették **Jókai Mór**t. Jókai azonban ma a pesti lapokban nyilatkozatot tett közé, melyben kijelenti, hogy Széll miniszterelnök vele ez ügyben soha nem értekezett és ez állást nem tartja általa elfogadhatónak. Ezzel valószínűleg befejeződik az a már-már elkeseredetté válni készülő vita is, melyik laptól sült ki ez az eszme először? Kacsáknak rendszeren nem szokott gazdájuk akadni.

Jókai czáfolata így hangzik:

Ami hírlapi közleményt, mely szerint Széll Kálmán miniszterelnök ur a Vadnay Károly után üresen maradt szerkesztői állásba engem szándékozik behelyezni s eziránt velem tárgyalt és megállapodásra jutott volna: siet k megczáfolni. A miniszterelnök ur velem e tárgyról sohasem beszélt, se velem megállapodásra nem jött, minthogy az említett hivatalos állást nem is tarthatnám általam elfogadhatónak. — Dr. **Jókai Mór**.

* **Az angol koronázás.** Londonból írják: Az udvarhoz közel álló körökben azt beszélék, hogy **Edvárd** király azért sietette a koronázást, mert ha koronázatlanul halna meg, neje, **Alexandra** királyné nem kapná meg az államtól az özvegyi évjáradékot, mely 100.000 font sterlinget tesz. A koronázásra a király külön hordszéket készíttetett, mely hasonló ahhoz, a melyen a pápát viszik a Szt. Péter templomba. A Westminster apátságban, a hol a koronázás lesz, igaz sok hely üresen fog maradni, mert a perek nagy része már elutazott Londonból. A királyi főkamarás, hogy a templomot mégis megtöltse, táviratilag meghívta a koronázásra a 20.000-nél több lakosságú városok polgármestereit. Chonmel irországi város polgármestere ezt válaszolta a főkamarásnak:

— Nem kérek és nem fogadok el meghívást a koronázásra.

* **Than Károly kitüntetése.** A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a király a személye körüli miniszter előterjesztésére dr. Than Károly főrendidázi tag, budapesti nyilvános rendes egyetemi tanárnak, a tudományosság terén szerzett kiváló érdemei elismerésül, a Ferencz József-rend nagy keresztjét adományozta.

* **Elhalasztott közgyűlés.** A nagyváradi tisztviselők fogyasztási szövetkezete f. hó 7-én tartotta volna meg rendkívüli közgyűlését. A tagok azonban rendkívül csekély számban jöttek meg, miért is dr. **Beöthy** László főispán, szövetkezeti elnök a közgyűlés megtartását ugyancsak e hó 21-ik napjának délelőtti 11 órájára halasztotta, amikor is tekintet nélkül a tagok számára, meg fogják tartani az elnöki igazgató választó-közgyűlést a vármegyeház kis termében.

* **Vérfürdő Fehéregyházán.** Borzalmas eset történt tegnapelőtt Fehéregyházán. Verekedés közben három emberéletét esett áldozatul s több súlyos testi sértés történt. **Lalkin** Ferencz, **Miszter** Adám, **Szvinák** Pál és **Bosner** Jakab együtt voltak aratni s a rész termést együtt rakták össze a székfűrtben, hol elcséplétek. Tegnapelőtt f-jezték be a cséplési munkát, melynél jelen voltak az illetők feleségei is. A buza szétosztása alkalmával azonban az emberek összevesztek. Előbb csak szóváltás történt, de később azonban tettelegességre került a dolog, s mivel másként nem bírtak egymással bicskákkal támadtak egymásra. A vér láttára az asszonyok is beavatkoztak a dologba, s ki ki a saját férje védelmére kelve, sarlókkal és vasvillákkal támadtak az ellenfelekre. A szörnyű verekedésnek csak akkor lett vége a mikor **Lalkin** Ferencz halva esett össze. **Szvinák** Pál kézzurása által s mint látván **Lalkin**é, a kezében volt sarlóval elmeteszte **Szvi-**

nák nyakát, kiszintén rögtön meghalt. A vérengzésre összefutott emberek szállították el a halottakat és a sebesülteket, de utközben **Miszterné** is meghalt sérülésében. A verekedésben résztvett többiek oly súlyos sérülést szenvedtek, hogy valamennyi élet-halál közt lebeg.

* **A katonai karmesterek új rendje.** A hadügyi miniszteriumban nemcsak új ágyakkal foglalkoznak. A serd ábrázatu bácsiknak gondja immár a katonai karmesterekénél tart. Régi vágya teljesül a karmestereknek. Külön állománycsoportot képeznek majd s lesz I. II. III. osztályu rendfokozatuk, amelyek megfelelnek a századosi, főhadnagy és hadnagy rangnak. A III-ad osztályu karmesterek a rendfokozatban eltöltött két évi szolgálat után II-od osztályu karmesterekké neveztetnek ki. Ruházatukat és rendfokozati jelvényeiket a hadügyminiszter később fogja meghatározni. A lovasezredek trombitás őrmesterei és az önálló zászlóaljok kürtös őrmesterei a hadügyminiszter meghatározta arányban zenekarmester-segédettségé nevezhetők ki a most készülő rendelet értelmében.

* **Lopott halakért** — halál. **Sebestyén** Jánosné győri lakosné életével kötött tolvaj természetének. Hétfőn este két gyermekével iszonyu kínok között meghalt. **Szokora** József, ki a szomszédja volt **Sebestyén**ének, hétfőn délután apró halakat sült. A patkányokat akarták velük elpusztítani, úgy hogy a halak belső részébe patkánymérget tett. A sült halakat tányérra rakta s kitette a ház elé tálni, maga pedig hátrament a kamrába, hogy ott a patkánylukak előtt elrakodjon. E közben valami miatt átment hozzá **Sebestyén**é, a ki, mivel senkit sem látott a konyhában, a sült halakból tíz darabot a köténye alá rejtett s azzal hazament. Aznap este **Sebestyén**é a lopott halakat megette vacsorára két gyermekével, a mitől azután annyira rosszul lettek, hogy még azon éjjel meghaltak. Az előtalált halhulladékokból megállapították, hogy az mérgezett volt s ettől halt meg **Sebestyén**é és két gyermeke. **Szokora**é elmondta, hogy a halak tőle valók, de azokat **Sebestyén**é egy lopta el, tehát a tolvaj természetének esete áldozatul.

* **Házassággal végződött öngyilkossági kísérlet.** Párisban mintegy négy héttel ezelőtt **Devoir** Jeanette kisasszony a Szajnába ugrott azon való bánatában, hogy völgegye röviddel ezelőtt egy vasuti szerencsétlenség alkalmával életét veszítette. A Szajna partján sétálók közül egy **Jérome** Henri nevű fiatal orvos utána vetette magát a leánynak és kimentette a vízből. Most azt jelentik Párisból, hogy a feltűnő szépségű, előkelő leányt tegnap vezette oltárhoz az életmentő fiatal orvos.

Igazságszolgáltatás.

Petróné utolsó vallomása.

A borzalmas gyilkosság hősnőjét **Bartha** László vizsgáló bíró ismételtén kihallgatta, mely alkalommal **Petróné** fontos vallomást tett.

Petróné ugyanis a vizsgálat során többször ellentmondásba keveredett önmagával, különösen abban a tekintetben, hogy a gyilkosság előtti való napokon volt elég pénze, tehát nem volt pénzhány az oka **Erdei** meggyilkoltatásának.

Máskor meg azt vallotta, hogy tényleg nem volt pénze és nyomorban is volt.

Viellhuber és a legtöbb tanu is az utóbbit vallotta.

Bartha László dr. vizsgálóbíró 3-án idézte be **Adler** Samu aradi-utczai zálogház tulajdonost, aki elmondta a következőket:

— **Petróné** ismerem, mert többször fordult meg nálam.

A gyilkosság előtt néhány héttel is eljött és hozott magával egy lánczot, amit zálogba tett. Már akkor is panaszkodott, hogy rosszul megy a dolga, pénze nincsen.

Egy-két héttel később újra hozott az asszony egy lánczot. Ezt a lánczot hitelbe vettem — úgy mondá — Erdeitől, hogy kicsérlejem az első lánczot, amely uramé.

Uram már nagyon haragszik, mert nem váltottam ki.

A lánczot átvettem és visszaadtam neki érte az első lánczot.

Öt-hat nappal a gyilkosság előtt újra megjelent Petroné zálogházamban és férfiruhát hozott.

— Ez szoba uraim ruhája. Megengedték, hogy néhány napra beadjam zálogházba, mert pénzre van szükségem, ki kell fizetnem belőle Erdeit, aki ma jön el a pénzeért.

Aztán elmondotta, hogy Erdei mennyire követeli a pénzét, hogy nincsen nyugta tőle.

A gyilkosság utáni napon eljött hozzám és kiváltotta a ruhát. Ekkor azt mondotta:

— Milyen nehezen szereztem pénzt.

Erre azt feleltem:

— Hiszen Erdeit meggyikolták!

— Olvastam az újságban. Valami borzalmas gonosztevé lehetett! szöjt az asszony.

Petroné előtt felolvasták Adler vallomását és a rablógyilkos asszony beismerte, hogy így történt minden.

Petronénak ez volt az utolsó kihallgatása. Barta László vizsgálóbíró az aktákat lezárta.

Jelenleg szabadságra ment és ha visszatér, szeptember első napjaiban a vádtanács elé viszi az ügyet, amely megteszi akkor indítványát. Szabadságideje alatt Perény dr. vizsgálóbírónál vannak Petroné aktái.

Petroné, amióta tudja, hogy nem fogják felakasztani, egészen nyugodt. A börtönben csak folyton azon panaszkodik, hogy nincs munkája. Mondták neki, hogy munkát, ha el lesz ítélve, a fegyházban kap.

— Bizony jó lesz ez nekem, mondá, egész életemben dolgos asszony voltam. A munkát szeretem!

A napokban vizsgálta meg a börtön orvos egészségi állapotát és azt rendben találta.

Megszüntető határozat a vámügyben.

A nagyváradi vámonknál elkövetett visszaélések ügyével kapcsolatosan vádat emelt a város *Beczky Arthur* ellen azért is, hogy Takács Lajos vámostól kauczió fejében lehúzott 100 frtot. Az ügyészségnél megejtett vizsgálatból kitűnt, hogy *Beczky Arthur* a Takács megbízásából kezelt 82 frtot, hogy így apródonként összerakhassa a kaucziónak szükséges 100 frtot. Az ügyészség nem látta az ügyben semmiféle büntetendő cselekmény felforgását ezért *Beczky Arthur* ellen az eljárást megszüntette. — Kapcsolatosan megemlítjük, hogy a vámpanama ügyében, hír szerint aug. hó 13-ára tüzték ki a vádtanácsot.

EGYESÜLETEK.

Igazgatósági ülés. A nagyváradi kerületi betegsegélyző pénztár igazgatósága augusztus hó 10-én délelőtti 10 órakor saját helyiségében (Széchenyi-tér, Rádl ház) ülést tart.

REGÉNY-CSARNOK.

Tüzzel-vassal.

Írta: Stenkiewicz Henrik.

58.

Látta télen állani a huszárságot, amely legszívesebben leszállott volna a sárba süppedő lovokról, nem kellett félnie, hogy ma is letiporják őket, átgázolnak rajtuk.

Chmielnickij volt a telke a harcznak. Százfelé járt, a tartalék minden csapatát maga vezette a tűzbe s csak az ellenséges kardok

közébe állt félre éléről. Lehesedése ácsapott a kozákokra is, akik elszántan, halálmegvetéssel, valóságos versenyfutásban rohantak a lengyelekre s akiket nem riasztott vissza az sem, hogy a föld helyett elesett társaik holttesteit taposták. A lengyel csapatok itt is, ott is meginogtak, helyenként vissza is húzódtak, úgy tűnt föl az egész, mintha a gyengébb, birkozó vergődne, szabadulást keresve erősebb ellenfelének karjai között. Dél felé tűzben állott már az egész kozák-sereg. A fáradt csapatok roskadozva, verejtéktől és vértől piszkosan jöttek vissza kurta pihenőre a táborba, de azért ragyogott az arcuk, ujjongó volt a kedvük, bizakodtak győzelmeikben. Skrzetuski arca elborult.

A lengyelek most hátrálni kezdtek s az egész vonalon lázas sietséggel futottak a sáncz mögé. A kozákok diadalordítása erősebb volt az ágyúhüvelyénél. A hátrálást fűző vitéznek rettetes rohamot kellett kiállniuk, míg végre egy erős sortűz és néhány jól irányított ágyúlevés megállította a kozákokat. De a lengyeleknek ez lehetett a végső erőfeszítésük, mert a következő perczben megharsant az alkudozást kérő trombitajel. De Chmielnickij rá sem hederített és nem alkudozott, hanem győzni akart. A tiszteket leszállította lovaikról s a parancsnokok magok vezették a döntő rohamra katonáikat. Krsecsovski háromezer emberrel tartaléknak maradt. Megperdültek az összes dobok, valamennyi trombita harsogott, dörrent a sortűz, ordítottak a támadók és Skrzetuski rettenetesen aggodalommal nézte, mint roham a kozákok sűrű sorokban a sánczok felé. Hatalmas dördülések és gomolygó, hosszú füstfelhők fogadták onnan őket, mintha egy haragvó óriás rettenetes el akarná sodorni. Az ágyugolyók egész sorokat terítettek le, a puskákból is gyilkos tűz lobbant elő, de ők csak rohantak előre föltartóztatlanul. Már a sánczok előtt vannak, az ágyúk már nem is tehetnek kárt bennök. Skrzetuski megborodva lehunyta a szemét. Nem mert odanézni, félt a bekövetkezendőtől. Ha fölnyitja a szemét, vajjon a lengyel lobogók intenek-e még feléje a sánczok tetejéről? Irtózatos lárma, vad üvöltés töltötte meg egyszerre a levegőt. Jajveszekelés, kétségbeesett ordítás hallatszott a sáncz belsejéből. Mi történhetett?

Skrzetuski akaratlanul is fölajította a szemét.

— Uram Isten! — ordította.

A nagy, hatalmas aranyos királyi zászló helyett a málnapiros kozákszászó lengett a sáncz tetején.

Estefelé tudta meg aztán Sachertól, hogy miként történt az eset, hogy árulás döntötte el a csata sorsát. A Chmielnickij terve sikerült, a megvesztegetett dragonyosok átpártoltak a kozákokhoz és hátba támadták öveiket. És Skrzetuskinak látnia kellett, mint hozzák testvéreiket foglyokul a lég elé, s látnia kellett a nyitól halálra sebzett Potockit, aki az ütközet után néhány órára Csarniecki karjai között kihelpte a lelkét.

— Mondjátok meg atyámnak. — rebegte hűlő ajakkal, — hogy dicső halált haltam...

Skrzetuski csak nézte, nézte a halottat, akinek szép kék szeme most is égre tekintett és megcsüdült az emlékeire, hogy halálát és a mai nap gyalázatát vérrel fogja megboszulni, amint visszanyerte szabadságát. Csarniecki vigasztalta őt. — A köztársaság, — mondotta, — máskor is szenvedett már vereséget, még sem veszett el, mert elpusztíthatatlanok és kifogyhatatlanok az erők. A Krsecsovski árulása, a Potocki hős halála még nem jelenti az ország romlását, hiszen máskor is fölláztak már a parasztok, de Jeremiás herceg és a hetmanok végre is leverték őket. Mily kishitűség kellett ahhoz a föltevéshez, hogy egy elesett kozákkapitány a csöcselékkel, meg egy tatárhordával szövetkezve megsemmisítesse a köztársaság szádacos hatalmát! Csak egy kis csapatunkat verték meg a fölkelők, akiket a nagy hetman inkább korbáccsal, mint karddal fog szétverni. Skrzetuski mindenben igazat adott neki, hiszen a hetmanok még nem kezdtek meg a harczot, amelyben a szerencse eddig Chmielnickij oldalán volt, de a köztársaság részén állott az isteni rendelés, a jog és az igazság. Chmielnickij kilátásai győzelme dacára sem

voltak fölöttébb rózsásak, sőt éppen győzelme keserűhette el a nagy hetmant, aki bizonyára minden erejével azon lesz, hogy bosszút álljon a fia gyilkosán. A herceget ugyan nem állott a legjobb lábón, de nagyon valószínű, hogy békejebbot nyújt majd feléje, mert egyesülni akar vele. Ezt az egyesülést kellett megelőznie Chmielnickijnek, s ő ugyancsak sietett, hogy messze ne maradjon diadalának híre mögött.

Alig adott pihenőt a seregének, s második napon hajnalában megmozdult a tábor. Utja hasonlatos volt a folyóhoz, amely a mellékvizeket magába szedve, meggyarapodik és hömpölygő, rohamú, mindent elragadó ár lesz. Chmielnickij is így haladt a pusztán keresztül, s a hozzá csatlakozóktól ellenfelének minden mozdulatáról értesült. Egész Ukraján végigcsapott a fölkelés tüzes láza, s a sereghöz csatlakozó parasztok utközben fölgyújtották a városokat és falvakat és erőszakkal szedték el uraiktól a fegyvereket. A királyi hadak már két hét óta csatáztak a csöcselékkel, amely lerombolta Steblevet és Derenhovienél alaposan helybenhagyta a katonákat. A rendes kozákkatonaság soraiból is nem egy szökött át hozzájuk, az általános fölkelés láza égett a szívekben. Erre számított Chmielnickij. Ukrajna határára ért, Csehria hódolattai tárt kaput előtte, s az egész órség hűségét esküdött zászlójához. Csaplinski házat földig rombolták, a városban rejőző néhány nemes urat lemészárolták. Örömjongás és halálordítás, félrevert harangok kongása és könyörgő egyházi körmenetek hangos imája töltötte meg a levegőt, fölgyújtott házak lángja nappalt csinált az éjszákából, a föld népe is kaszát fogott, s a saporogiaiakhoz csatlakozott. Kapóra jött aztán a hír, hogy Jeremiás herceg fölajánlotta ugyan a szolgálatát a nagyhetmannak, de nem egyesült még vele.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Királyi vendégek Bécsben.

Bécs, aug. 7. A spanyol anyakirályné és Mária Terézia infansnő délelőtti Badenből ideérkeztek és egyenesen a kapuczinusok sirboltjához hajtottak, a hol Erzsébet királyné, Rudolf trónörökös és Albrecht főherceg koporsójánál koszorút tettek le és imádkoztak. Ezután szállásukra, Frigyes főherceg palotájába hajtottak. Este visszatérnek Badenbe. Egyidejűleg ideérkezett Frigyes főherceg is. (M. T. I.)

VII. Eduárd.

Budapest, aug. 7. (Saját tud. táv.) *Eduárd* angol király tegnap érkezett vissza Londonba. Óriási tömeg várta és lelkes óvácziókban részesítették midőn a napbarnított erőteljes férfi a királynéval és leányaival beszélgetve kilépett a szalonkocsiból s az udvari fogatba ült.

A pénzügyminiszter Bécsben.

Bécs, augusztus 7. Lukács László pénzügyminiszter tegnap este Budapestről ideérkezett. (M. T. I.)

A Rákóczy-kehely.

Kolozsvár, aug. 7. (Saj. tud. táv.) A református egyház presbiteriuma elhatározta, hogy a világhírű Rákóczy-kehely, melynek értéke 120,000 korona, eladja. Az eladás oka a templom építése.

A Hazánk Combesről.

Budapest, aug. 7. (Saj. tud. táv.) A Hazánk párisi értesülés szerint fenn tartással közli Combesről, hogy az ülés-

szak elején törvényjavaslatot nyújt be. Combes eme új javaslatának célja, hogy 20 éven erről senki sem lesz megkeresztelhető, és pedig mindaddig, míg maga nem határoz vallásáról.

A revali találkozó.

Reval, augusztus 7. Tegnap este 8 órakor a Hohenzollern yachton disztrakoma volt a melyen a két uralkodón kívül résztvettek Alexis nagyherceg, Frigyes Henrik herceg és mindkét részről a kíséretük. Vilmos császár a nevét viselő orosz Narva dragonyosezred egyenruhájában üdvözölte a cárt a hajó lépcsőjénél. Miklós császár a német tengerészi egyenruhát viselte. A lakomán Vilmos császár Miklós császárnak baloldozlán ült. A lakoma befejeztével a két uralkodó a földézetten cerciét tartott. Este 10 óra felé a két flotta valamennyi hajója villamos fényben pompázott. Nem sokára 10 óra után a két uralkodó és a kíséretük valamennyi tagja a Standardra ment, a hol résztvettek az éjjeli lövőgyakorlatokon, a melyet fényszórók használatával 37 és 44 méter méteres ágyúkkal és töldecsövekkel rendeztek szállárd céltáblák ellen. Fél 12 óra tájban Vilmos császár visszatért a Hohenzollernre. (M. T. I.)

Kulturharcz Franciaországban.

Páris, aug. 7. Több lap közli az orleansi herceg politikai tükárságának körlevelét, a melyben felhívja a rojalista bizottságokat, hogy energikus hadjáratot indítsanak a tanszabadság és a kongregácziionista intézetek újból való megnyitása érdekében. Az »Echo de Paris« Jules Lemaitrenek a hazafias liga tagjaihoz intézett felhívását közli, hogy nyújtsanak be tömeges petíciókat a bezárt iskolák újból való megnyitása érdekében.

Páris, augusztus 7. A statisztikai jelentések szerint már csak három megyében, úgy mint Corte du Nort, Morbihan és Finistere megyékben van hátra a kongregácziionista intézetek bezárására vonatkozó dekretumok végrehajtása. Chambéryben a rendőrbiztos kénytelen volt a bezárandó iskola kapuját betöretetni. Beauregard márki tiltakozott ezen eljárás ellen és eltávolította a hivatalos pecsétet. (M. T. I.)

Párisi lap a császár találkozásáról.

Páris, aug. 7. A revali császártalálkozással folytatkozva a Parisienne, hogy rosszul illenek Franciaországhoz, ha ezt a találkozást kényszerítik, mely megszüldíti az európai békét és Franciaország saját céljait szolgálja. A lap utal arra, hogy Oroszország és Németország közeledése egybeesik az Olaszországgal való kibéküléssel és azt mondja, hogy ez a tény mutatja a béke utáni őszinte óhajt, mely a népeket eltölti. Ha veszedelmes is volna felténni, hogy minden konfliktus lehetetlenné vált, mégis tény, hogy a háboru veszedelme csökken.

A Figaro azt tartja, hogy Oroszország és Németország bizonyára megegyeznek abban, hogy az európai egyensúlyt fentartsák, de számos kérdés marad fenn, mely a két birodalmat elválasztja, így nevezetesen a kereskedelmi szerződés kérdése, mely épp oly kevésbé oldható meg, mint a mily kevésbé fog a német vámtarifa valaha életbelépni. Vilmos császár

látogatása e szerint csak udvariassági tény és bulga volna jelentőségét túlozni és sikerét elővigyázatlanul leszámítolni. A Republique azt hiszi, hogy a revali találkozásnak az általános politikai szempontjából nincs jelentősége. Csak alkalmat fog nyújtani a kereskedelmi szerződés és a lengyel kérdés megbeszélésére. Ellenben a Journal azt tartja, hogy a két császárnak módjában lesz eszméket cserélni a nemzetközi politikáról. Itt többről van szó, mint egyszerű udvariassági látogatásról. (M. T. I.)

Búrok — amerikai polgárok.

New-York, aug. 7. Eddig közel 500 búr lépett az amerikai állampolgárság kötelekébe. A jövő hétre újra vagy 600 búrt várnak New-Yorkba.

Sagasta lemondása.

Madrid, augusztus 7. Sagasta miniszterelnök a Heraldo képviselője előtt kijelentette, hogy vissza óhajt vonulni a politikai küzdőtérrel, de ennek az ideje még nem érkezett el.

Madrid, augusztus 7. Az a hír, hogy Sagasta miniszterelnök lemondani szándékozik, élénk megbeszélések tárgya. Néhány lap Moretet mondja Sagasta valószínű utódjának. (M. T. I.)

KÖZGAZDASÁG.

Utószámlák és Társas

Társas jelentése.

A »Heraldó« eredeti távirata.

Értéktáblázat

Budapest, aug. 7.	
Osztrák hitel	697. —
Magyar hitel	701. —
Államvasut	—
Rumunvásut	509.50
Magyar pénzügy	472. —
Szegedvásut	—
Wagon-kölcsön	—

Határvidék.

Budapest, aug. 7.	
Buza októberre	8.01
Buza áprilisra	8.98
Tengeri	5.6
Rozs okt.	6.53
Zab ápr.	6. —
Káposzta, magyar aug.	96. —

Hivatalos árfolyások

a budapesti áru- és értéktáblán 1902. aug. 7-én.

Magyar aranyjárdék 4%	121. —
Magyar koronajárdék	97.85
Magyar vasut kölcsön aranyban 4 1/2%	119. —
Magyar vasut kölcsön ezüstben 2 1/2%	109. —
Magyar keleti vasut államkötvény 1876-ból	119. —
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	97.80
Italmérségi jog megváltási kötvény	100. —
Horvát-észlovónöidterhermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyereségy-sorozat-kölcsön	204. —
Tiszszabadságos szöveti sorozat-kölcsön	102.50
Osztrák járdék papirban	101.50
Osztrák járdék papirban	101.50
Osztrák járdék aranyban	121.50
Osztrák korona aranyban	99.50
Osztrák államsorsjegyek	152.50
Osztrák magyar bank részvény	16. —
Magyar hitelbankrészvény	732.50
Osztrák hitelintézet részvény	712.50
Párisi visita	95.20
20 frankos arany (Napoleon'dor)	1.08
Németbi-odalmi márka	117.02
Londoni visita	239.75
20 márkás arany	23.40

A szerkesztését felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

NYILTTER.

Új cukrász üzlet.

Alulírott tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, miszerint

Szent János-utca, Kis Dávid-féle háznál

folyó hó 3-án

cukrász üzletet

nyitottam, ahol minden e szakmába vágó dolgok friss állapotban kaphatók és pedig minden a lehető legjutányosabb ár szerint. Minden finom sütemény ára darabonként 4 kr. Fagylalt szintén mérsékelt árban, u. m.:

- 1 kis fagylalt 10 kr.
- 1 nagy „ 15 kr.
- 1 jeges kávé 15 kr.

Továbbá teljesítek mindennemű megrendeléseket a cukrászat terén, u. m.: lakodalmi, névnap és keresztelői tortákat és süteményeket a legzölésesebb kivitelben.

Mindennemű torták már egy forinttól kezdve.

Mint szakképzett cukrász, minden tehetségem oda fog irányulni, hogy a n. é. pártoló közönséget finom munka és szolid áráimmal teljes megelégedésére szolgálhassam ki. Nagyvárad közönsége már meggyőződött finom és szép dolgaimról, mert 7 év óta Erődi H. elsőrendű cukrászatában első segédi állást foglaltam el. Általam feltalált Bencz Trilbi, Krüger, Oskai stb. tortáimat, mik a fentebb említett üzletben eltöltött idő alatt szenzációt keltettek, saját üzletemben is produkálni fogom.

Magamat a n. é. közönség szives jóindulatába ajánlom, vagyok

tisztelettel

BENCZ GYULA,
cukrász-mester.

Kiadó magtárak.

A Nagyvárad Takarékpénztár tulajdonát képező katonavárosi Weinberger-féle gyári helyiségben levő üres magtárak

azonnal bérbevehetőek.

Ertekezhetni a Nagyvárad Takarékpénztárnál.

Kálmán Sándor

ékszerész,

Nagyvárad, Szent László-tér 1. szám.

Állandó nagy raktár:

Drágakövek, ékszerek, arany- és ezüst ajándéktárgyak, ezüst evőeszközök és minden e szakhoz tartozó áruból.

Legszolidabb szabott árak.

Mindennemű alakításokat és javítást elvállal.

Telephon 409. szám. 150

VASUTI MENETREN D.

Érvényes 1902. évi május 1-től.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.							Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.							Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.							
	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	V. v.		V. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.		Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.	
Budapest ind.	6:50	8:30	2:—	5:45	9:15	—	Kolozsvár ind.	—	5:23	7:—	12:53	6:17	11:10	P.-Ladány ind.	4:—	1:24	5:35	10:53	2:29	6:05	
Rákos >	7:02	8:51	2:13	6:06	9:28	—	Jegenye >	—	—	—	7:59	1:35	7:21	Debreczen >	5:03	2:33	6:26	11:44	3:36	7:42	
Ujszász >	8:28	10:59	3:36	8:40	10:54	—	B.-Hunyad >	—	6:11	8:37	2:05	7:58	12:23	Érmihályfalva érk.	6:06	3:57	—	1:—	4:58	9:13	
Szolnok >	9:07	11:31	3:59	9:27	11:19	—	Csucsá >	3:25	6:40	9:19	2:38	8:37	12:55	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.							
Szajol >	9:21	11:49	4:12	9:46	11:33	—	Rév >	5:26	7:09	10:08	3:20	9:32	1:37		Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	
P.-Ladány >	10:43	2:—	5:28	11:53	12:55	4:54	Élesd >	5:54	7:59	10:25	3:32	9:49	1:50	Érmihályfalva ind.	6:17	11:17	3:14	5:27	9:14	—	
Báránd >	—	2:12	—	12:07	—	5:11	Mező-Telegd >	6:21	8:11	10:42	3:44	10:07	2:03	Debreczen >	7:32	12:36	4:16	8:10	10:27	3:17	
Sáp >	—	2:27	5:48	12:24	—	5:32	F.-Vásárhely >	6:49	—	11:01	—	10:27	—	P.-Ladány érk.	—	1:45	5:03	9:43	11:28	5:34	
B.-Ujfalva >	11:18	2:47	6:03	12:46	1:33	5:58	Váradi-Velence >	7:02	8:32	11:10	—	10:37	2:26	Debreczen—Nagy-Léta—Vértés.							
M.-Peterd >	—	—	—	—	—	6:15	Nagyvárad érk.	7:11	8:38	11:17	4:09	10:44	2:32		V. v.	V. v.	<th>V. v.</th> <th>V. v.</th> <th>V. v.</th>	V. v.	V. v.	V. v.	
M.-Keresztes >	—	3:12	—	1:14	—	6:31	Nagyvárad ind.	2:22	8:43	11:36	4:15	11:04	2:38	Debreczen i.	9:35	4:31	Nagy-Léta-	5:25	1:05	—	
Bors >	—	3:25	—	1:28	—	6:50	Püspöki >	2:36	8:52	11:47	—	11:14	—	Sáránd >	10:18	5:16	Vértés ind.	—	—	—	
Püspöki >	11:48	3:32	—	1:36	—	7:02	Bors >	2:47	—	11:54	—	11:22	—	H.-Bagos >	10:28	5:26	M.-Pályi >	5:47	1:30	—	
Nagyvárad érk.	11:56	3:42	6:39	1:48	2:11	7:16	Mező-keresztes >	3:12	—	12:05	—	11:37	—	H.-Pályi >	10:45	5:45	H.-Pályi >	6:03	1:48	—	
Nagyvárad ind.	12:21	4:10	6:46	2:06	2:18	12:—	Mező-Peterd >	3:29	—	12:17	—	11:50	—	M.-Pályi >	10:57	5:56	H.-Bagos >	6:18	2:05	—	
V. Velence >	—	4:17	—	2:31	2:26	12:09	B.-Ujfalva >	4:07	9:23	12:29	4:52	12:05	3:18	N.-Léta-	—	—	Sáránd >	6:40	2:29	—	
F.-Vásárhely >	—	4:28	—	2:42	—	12:38	Sáp >	4:39	9:38	12:47	—	12:25	—	Vértés érk.	11:16	6:15	Debreczen é.	7:18	3:13	—	
M.-Telegd >	12:51	4:50	7:15	3:03	2:51	1:10	Báránd >	5:01	—	1:01	—	12:41	—	Sáránd—Derecske.							
Elesd >	1:04	5:08	7:28	3:21	3:05	1:41	P.-Ladány >	5:17	10:06	1:34	5:40	1:19	4:03		Sz. v.	Sz. v.	<th>Sz. v.</th> <th>Sz. v.</th> <th>Sz. v.</th>	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	
Rév >	1:27	5:33	7:50	3:45	3:26	2:24	Szajol >	—	11:21	3:08	6:59	3:04	5:19	Sáránd ind.	10:23	5:26	Derecske ind.	6:—	1:49	—	
Csucsá >	2:14	6:22	8:37	4:52	4:16	3:07	Szolnok >	—	11:44	3:35	7:32	3:37	5:39	Derecske érk.	10:42	5:45	Sáránd érk.	6:20	2:09	—	
B.-Hunyad >	2:46	7:53	9:08	5:32	4:52	4:04	Ujszász >	—	12:03	3:58	7:50	4:05	5:58	Arad—Nagyvárad.							
Jegenye >	3:10	7:51	9:33	6:01	—	5:47	Rákos >	—	1:37	6:03	9:23	6:52	7:38		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	<th>Sz. v.</th> <th>Sz. v.</th>	Sz. v.	Sz. v.	
Kolozsvár érk.	3:42	8:37	10:08	6:59	5:55	7:09	Budapest érk.	—	1:59	6:20	9:35	7:10	7:50	Nagyvárad ind.	10:20	4:45	7:—	Arad ind.	5:10	11:20	9:35

A vonatok közlekedési ideje középeurópai idő szerint van kitüntetve.
 A vastagabb számok este 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli időt jelzi.
 A †-tel jelzettek feltételes megállóhelyek.